

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Evaluační design
pro souhrnnou evaluaci Místního akčního plánování na Mohelnicku
za roky 2017 - 2023

Projekt:
Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území ORP Mohelnice III

Registrační číslo projektu:
CZ.02.3.68/0.0/0.0/20_082/0023046

březen 2023, vypracoval: Martin Šmoldas

Úvod

Místní akční plány rozvoje vzdělávání (MAP) jsou všeobecně produktem spolupráce partnerů v území, stanovují priority a jednotlivé kroky nutné k dosažení cílů vzdělávací politiky v území na základě místní potřeby a naléhavosti, lokálních přínosů a podloženosti reálnými daty a analýzami z území. Primárním cílem je zlepšit kvalitu vzdělávání v MŠ a ZŠ, čehož by mělo být dosaženo společným informováním, vzděláváním a plánováním partnerských aktivit pro následné společné řešení specifických problémů a potřeb a vyhodnocování přínosů spolupráce. MAP je zastřešen Místní akční skupinou (MAS), platformou či místním společenstvím složeným ze subjektů, které zastupují místní socioekonomické zájmy – veřejné i soukromé (tvoří ji skupiny občanů, neziskové organizace, soukromí podnikatelé, obce, svazky obcí apod.), jejichž společným cílem je rozvoj vymezeného území.

Předmětem plánované evaluace je implementace na sebe navazujících, dvou ukončených a třetího realizovaného místního akčního plánu pod hlavičkou MAS Mohelnicko, z.s., konkrétně dokumentů s názvem:

- (1) Strategický rámec MAP pro ORP Mohelnice do roku 2023. Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území ORP Mohelnice, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000409 (MAP I, 2017).
- (2) Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území ORP Mohelnice II, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009126 (MAP II, 2021).
- (3) Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území ORP Mohelnice III, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/20_082/0023046 (MAP III, 2023).

MAP III, realizovaný v rozmezí 1/2023 až 11/2023, navazuje na dosažené cíle MAP I a MAP II, a tedy podporuje rozvoj mateřských a základních škol, spolupráci škol, zřizovatelů a ostatních aktérů ve vzdělávání, ale je zaměřený právě především na evaluaci a všeobecné zhodnocování dosavadní činnosti vzniklého uskupení lokálních aktérů. Evaluace je hlavní aktivitou tohoto navazujícího projektu.

Evaluací design popisuje cíle, postupy, nástroje a zdroje, které budou použity pro závěrečnou evaluaci implementace strategických rámců. Nastavení evaluace (kombinace formativní a dopadové evaluace) vychází z časového rozmezí projektu, plánovaných aktivit, definovaných indikátorů a potřeb realizačního týmu.

Projektové podmínky a finanční zajištění evaluace počítá se zapojením externího evaluátora v průběhu projektu, kdy bude probíhat především sběr dat, s větší intenzitou potom v době jeho ukončování, kdy bude vypracována závěrečná zpráva. S ohledem na nutnost dokončit evaluaci současně s koncem projektu není reálné provést ex-post hodnocení dlouhodobých dopadů provedených intervencí, vyhodnocena bude tudíž dopadovost pouze krátkodobá, případně střednědobá. Formativní část evaluace by měla sloužit jako zpětná vazba realizačnímu týmu k právě probíhajícím i budoucím aktivitám (předpokládá se navazující projekt obdobného charakteru).

Harmonogram evaluace se váže k následujícím předpokládaným termínům:

- (1) odevzdání evaluačního designu v termínu do 31. 3. 2023;
- (2) sběr dat ve spolupráci s realizačním týmem v měsících dubnu až srpnu 2023 (pravděpodobně: fokusní skupina s realizačním týmem v dubnu, individuální rozhovory v květnu, dotazníkové šetření v červnu, zpracování získaných dat a jejich analýza);
- (3) odevzdání finální verze závěrečné evaluační zpráva v termínu do 30. 11. 2023.

Cíle evaluace a evaluační otázky:

Evaluační cíle a otázky byly formulovány v souladu s projektovou dokumentací. Evaluované strategické rámce (projekty) stanovily tři prioritní oblasti a na ně navazující cíle. Těmi jsou:

• Priorita 1: Dostupnost a kvalita škol

1.1 Zajistit do roku 2023 potřebnou infrastrukturu škol včetně navýšení chybějících kapacit pro umístění dětí a žáků

• Priorita 2 Inkluzivní vzdělávání

2.1 Podpora implementace novely školského zákona v oblasti společného vzdělávání

2.2 Podpora asistentů pedagoga

2.3 Podpora vzdělávání žáků se speciálními potřebami

2.4 Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků

• Priorita 3 Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků

3.1 Rozvoj čtenářské (pre)gramotnosti dětí a žáků

- 3.2 Rozvoj matematické (pre)gramotnosti dětí a žáků
- 3.3 Zvýšení jazykových kompetencí dětí a žáků
- 3.4 Zvýšení digitálních kompetencí dětí a žáků
- 3.5 Podpora environmentální výchovy a vzdělávání dětí a žáků
- 3.6 Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků
- 3.7 Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků
- 3.8 Podpora polytechnického vzdělávání dětí a žáků
- 3.9 Podpora podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků
- 3.10 Podpora aktivit neformálního vzdělávání

Z uvedených priorit je patrné, že mohelnické akční plánování zaměřuje pozornost na technickou stránku problematiky, lidské zdroje a navyšování nabídky různorodých aktivit. Méně potom např. na zlepšení komunikace a spolupráce v území. Realizované projekty stanovily indikátory, které se vážou k jednotlivým cílům a podcílům. Jsou jimi např. počet podpořených žáků, počet proškolených pracovníků (pedagogů) či počet realizovaných projektů. Tým po celé realizační období prováděl monitoring a sebeevaluaci, naplněnost či nenaplněnost těchto indikátorů byla tedy systematicky sledována a tato data budou evaluaci k dispozici.

Tímto způsobem určené indikátory však slouží k hodnocení především výstupů a výsledků. Očekávané změny či dopady intervencí jsou v projektové dokumentaci definovány značně obecně. Jejich formulace nesplňuje vždy kritéria “smart+”. Dokumenty navíc obsahují velké množství těchto dílčích podcílů a jejich detailní zhodnocení neodpovídá rozsahu evaluace. Na základě dohody s realizačním týmem byly v souladu s tzv. teorií změny¹ definovány **tři nejvýznamnější dopady**, přičemž dopad je projektovou dokumentací definován jako “změna, která může být důvěryhodně připsována intervenci”². Definované dopady, které budou předmětem evaluačního šetření, jsou určitou syntézou dílčích cílů (pozornost bude upřena především na první dva). Jsou jimi:

1. Kapacity vzdělávacích a volnočasových institucí v ORP odpovídají potřebám dětí a žáků.

---

¹ Více viz. Linda G. Morra Imas, Ray C. Rist (2009): The Road to Results, Washington DC, The international Bank for Reconstruction and Development / The World Bank.

² Guidance Document on Monitoring and Evaluation, European Regional Development Fund and Cohesion Fund - Concepts and Recommendation

2. Děti, žáci a jejich rodiče se v rámci vzdělávacích a volnočasových institucí nepotýkají s bariérami při naplňování svých specifických potřeb (instituce uplatňují principy inkluzivního vzdělávání).
3. Kompetence dětí a žáků, rozděleny do deseti kategorií, jsou zvyšovány³.

Primárním cílem formativní evaluace je sledovat, zda realizace aktivit postupuje podle plánovaného nastavení a zda se vyskytují problémy při realizaci, na které je možno reagovat úpravou činností aktivit tak, aby se zajistil či zvýšil dopad projektů a naplnění projektových cílů. Ačkoliv jde částečně o evaluaci již ukončených aktivit, existuje předpoklad pokračování v obdobné činnosti a je zájmem realizačního týmu získat zpětnou vazbu, která by přispěla ke zkvalitňování jejich práce. Základním cílem dopadové evaluace je zhodnotit úspěšnost projektu ve vztahu k nastavení projektu, vytyčených cílů a dopadů. Zároveň také zjistit, jaké vedlejší faktory ovlivnily úspěšnost či neúspěšnost projektu a zda projekt měl nějaké vedlejší dopady na cílovou skupinu.

Definované dílčí cíle a otázky byly rozděleny do tří základních principů, běžně užívaných při evaluačních šetřeních (efektivita, dopady a udržitelnost), a které jsou také doporučeny v rámci projektové dokumentace. Konkrétní formulace otázek byla taktéž ponechána a odpovídá obsahu evaluovaných strategických rámců.

(1) Efektivita (účelnost), tedy zjistit, zda vynaložené vstupy a realizované aktivity dosáhly plánovaných cílů.

1.1 Do jaké míry se v ORP Mohelnice podařilo dosáhnout hlavního i dílčích cílů MAP?

1.2. Co v dosažení těchto cílů bránilo nebo jim naopak pomáhalo?

---

³ Při vyhodnocování definovaných dopadů se bude operovat s předpokladem souvztažnosti s intervencemi MAP. Není totiž jednoznačně prokazatelné, že např. zvyšující se kompetence dětí v oblasti čtenářské gramotnosti jsou pozitivním důsledkem realizovaných aktivit, a k efektu by bez evaluované intervence nedošlo. Relevantní zhodnocení by vyžadovalo nákladné a časově náročné užití metod jako je kontrafaktuální evaluace. Dále nebyly určeny jasně měřitelné proměnné, které by proces změny (viz. Teorie změny) potvrzovaly. Je tedy nutné klást si otázky jako např. Jak poznáme, že se dítěti zvýšila čtenářská gramotnost? Jak je čtenářská gramotnost definována? Znovu se zde operuje pouze s předpokladem, že realizované aktivity tyto efekty přinášejí, jednoznačné proměnné, které by mohly být strukturovaně sledovány a vyhodnocovány, určeny nebyly.

1.3. Do jaké míry se dařilo postupovat v souladu s principy MAP⁴?

(2) Dopady, tedy zjistit, jaké dopady měly projekty na cílovou skupinu?

2.1. Co se změnilo díky akčnímu plánování v ORP Mohelnice?⁵

2.2. Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?⁶

2.3. Co přinesla spolupráce s dalšími projekty k naplňování cílů MAP?

(3) Udržitelnost, tedy zjistit, zda výsledky a zjištěné dopady projektu jsou udržitelné.

3.1. Jakým způsobem se v MAP bude pokračovat?

3.2. Je plán udržitelnosti MAP realistický?⁷

Metodologie evaluace

Odpovědi na evaluační otázky budou vyhotoveny pomocí dat, pro jejichž sběr bude využito několik technik sběru dat. Snahou evaluace bude využít v největší možné míře data z průběžného monitoringu a sebeevaluace, poskytnutá realizačním týmem, a dosáhnout vysoké validity evaluace pomocí triangulace technik sběru dat. Limitem celé evaluace je omezená vyhrazená kapacita a rozpočet, které nedovolují zapojení většího evaluačního týmu, využití širší škály technik sběru dat či oslovení většího množství respondentů. Vzorek respondentů se tedy omezí na zástupce klíčových institucí a pedagogické sbory, nezahrnuje však rodiče a děti, chápané jako koncové uživatele. Také při zodpovídání otázek v kategorii

---

⁴ Principy MAP: spolupráce, zapojení dotčené veřejnosti do plánovacích procesů, dohoda, otevřenost, SMART, udržitelnost a partnerství.

⁵ Otázka bude zodpovězena v souladu s definovanými dopady, tedy: (2.1) Jsou kapacity vzdělávacích a volnočasových institucí v ORP odpovídající potřebám dětí a žáků? (2.2) Byly odstraněny bariéry při naplňování specifických potřeb dětí, žáků a jejich rodičů v rámci vzdělávacích a volnočasových institucí? (2.3) Došlo ke zvýšení kompetencí dětí a žáků?

⁶ Vzhledem k rozsahu evaluace a plánovaným metodám sběru dat bude tato otázka zodpovězena v omezené míře v souvislosti s tím, že ne všichni zapojení aktéři budou individuálně oslovováni (zapojenost do akčního plánování v ORP Mohelnice je stoprocentní, tudíž počet aktérů vysoký).

⁷ Otázky udržitelnosti budou pravděpodobně částečně situačně zodpovězeny, a to v souvislosti s tím, že termín odevzdání evaluační zprávy odpovídá termínu tvorby navazujícího projektu.

“dopady”, které vyhodnocují přínosy akčního plánování pro děti a žáky, budou potřebná data zprostředkována.

Navrhované techniky sběru dat a evaluační vzorek respondentů/subjektů jsou následující:

(1) analýza dokumentů a sekundární analýza dat (desk-research);

- dokumentace poskytnutá realizačním týmem (analytické podklady, strategické rámce včetně implementačních částí a ročních akčních plánů, data z průběžného monitoringu a sebeevaluace, zápisy z jednání atd.).

(2) rozhovory;

- individuální polostrukturované rozhovory s klíčovými zástupci vzdělávacích institucí a souvisejících úřadů (předpoklad: ředitel ŽS Vodní, ředitel ZŠ Mlýnská, vedoucí Oddělení školství Ekonomického odboru MěÚ Moelnice).

(3) fokusní skupina s realizačním týmem;

(4) online dotazníkové šetření;

(5) zúčastněné pozorování (účast na jednáních řídicího výboru a na vybraných akcích, organizovaných v rámci MAP);

(6) analýza informací a syntéza závěrů a doporučení do evaluační zprávy.